

HRVATSKA RIEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donašanjem u kucu K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12. — uviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para petiti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unaprijed plate. — Priobćena pisma i zahvalne tiskaju se po 20 para po petiti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Ratna mornarica monarhije.

Izumom onih ogromnih bojnih glemija, koje su krštene malo zvučnim imenom „Dreadnought“, unela se je među razne pomorske države silna utakmica, koja traži od naroda golemih novčanih žrtava. Dok se je ta utakmica časovito stišala između Englezke i Njemačke — barem ova ne galami u dnevnim novinskim člancima — dotle se je ova zaoštrila na Jadranskom moru. Takmaci su, razumije se, Austrija i Italija. Jadransko more leži između ovih dviju država kao neuklonivi kamen smutnje, kao uzrok i povod nepouzdanjima, sumnjičenjima, napadajima i uzajamnim neiskrenostima. Jadransko je bio onaj, radi kojeg je povjest imala krvavim slovima da izpiše događaj više, Jadransko je opet onaj, koji oduzmiče vjerodostojnost i iskrenost izmjeničnim prijateljskim izjavama državnika dviju susjednih država.

Italija je oduviek prednjačila Austriji sa svojom modernom i brojnom ratnom mornaricom. U tom pravcu je ona nad svojom saveznicom imala nesumnjivo nadmoć. Što je Italija u snazi stegi i uređaju kopnene vojske, kao i u životu „materijalu“, koji ju sačinjava, gubila pred Austrijom, to je ona znala, makar to bilo i djelomično, nadoknaditi svojom pomorskom snagom. Duh inicijative i inovacija na pomorskom polju daleko je razvijeniji u Italiji, nego li amo. Ne možda s toga razloga, što bi amo toga duha nedostajalo. Drugi je razlog tome. Italija, koja je osim Jadranskog mora, plaćene s druge protivne strane Tirenskog, a odozdo Sredozemnim, shvatila je, da svoje pomorstvo treba povjeriti ljudima pomorcima i primorcima, koji su se na morskome žalu rodili, a na valovima, u nesigurnoj ljudskoj orahovoj, odnijeli. I ti ljudi, svojoj dužnosti i svom pozivu, zdušno se odavali. Kod Austrije se u tom pravcu sasama drugačije postupalo. Njezino primorje sačinjavaju izključivo obale hrvatske: Dalmacije, hrvatskog Primorja i Istre. Pomorski element, rođeni, vješt, pomorstvu prirodno nakloni, može ona rekrutirati skoro samo iz hrvatskog življa. Prama tomu logično bi bilo, da i viša, odgovorna mjesta ratne mornarice budu zapremljena po istom. No tomu nije tako. I ovdje se pojavljuje onaj dug rasnog eskulzivizma i privilegija, koji se svugdje drugdje u monarhiji opaža. Dok hrvatski mornar dava najveći kontingent ratnika i bojdrži, dotle bolja i častnija mjesta zaposjedose Nemci. Bečka politika, radi svojih ciljeva, koji nisu često puta identični sa interesima monarhije i naroda u njoj, cijenila je shodnim, da na upravu mornarice postavi samo Nemce, koje uživaju privilegij... povjerljivosti. Ti ljudi su bili iz čista mira odjedared preneseni sa mrljih sjevernih poljana i iz tvornica pive amo, pod ovo naše južno sunce, na bučne valove Jadrana i u pomorske škole. Kakav je „materijal“ iz njih mogao izići, to nije nužno niht tumačiti. U častništvu mornarice opaža se praznina, izbijaju nedostatci, a to sve lza to, što se

oni upućuju u službi, koja ne odgovara ni njihovom odgoju, ni njihovim nagnućima, a ni njihovom temperamentu. Hrvati, pak, vješt i priznati pomorci diljem svijeta, kao za milost ulaze među častnike mornarice. Ovo ne samo, da je nepravdom, nego je i nepromišljeno i po napredak mornarice štetno, jer se sa najvažnijih mjesta izključuju najsposobniji.

Sve ovo je jedan od prvotnih razloga zaostajanja austrijske mornarice. Ovomu se misli doskočiti tim, što se votiraju ogromne svote za „Dreadnoughte“ i što se prave čitavi planovi za pomoženje mornarice. Admiral Montecuccoli lomi kopje za svoju osnovu, ali ona nailazi na odpor, i to jaki, kod Magjara, koji se nećkanju, da nužno svotu odobre. Da magjarskom opiranje oslabi ili skrši, bečko poluslužbeno novinstvo počelo se od neko doba u velike baviti sa pomorskim projektima Italije. Impuls je dala „Zeit“, koja je obširno doniela prispodobu između austrijske i talijanske ratne mornarice, a ta prispodobu nije bila laskava ni sretna po prvu. Iza nje je nastavila „Neue Freie Presse“, koja iz Rima hće da znađe za dalekosežne osnove Italije u pogledu mornarice. Prema njezinim vijestima Italija bi namjeravala u velikoj mjeri nadkriti u gradnji „Dreadnoughta“ Austriju. K tomu dolazi izjava admirala Montecuccolia jednom magjarskom listu, a koji je rekao, da se „ne smiju zatvoriti oči pred mogućnošću, da jednog ili drugog dana monarhija ne dodje do gustih sa velevlasti, koja ima vrlo važnu obalu“. Ovim se izravno ciljalo na moguć sukob sa Italijom. Doduše Montecuccoli malko u zakašnjenju hće da to škakljivu izjavu zabašuri, ali se i po izpravku razumije, da je prvobitna izjava glasila kao gore.

Ovo uzrujava talijansku štampu, koja „Neue Freie Presse“ zamjera, da ne radi u interesu savezništva dviju susjeda. Ali po svemu, ostaje dojam, da su sve izjave ministara jedne i druge države, kojima se prijateljstvo izliče, a odbijaju sve sumnje izmjeničnih neprijateljskih namjera radi utakmice dviju mornarica, samo više manje službene i diplomatske formalnosti.

Monarhija možda i nije trebala one ogromne stotine milijona za mornaricu, da se izjednači sa Italijom. Bolji unutarnji uređaj, veća važnost pomorskome elementu i veća pažnja Primorju mogla bi u valjanosti i spremi nadomjestiti ono, što fali u modernosti i broju. Po gotovo, kada se od naroda traže tako silne žrtve u doba, kada ga glad i potreba tare.

„Prekinuti odnošaji“.

nw. Zagreb, 17. siječnja.

Zbilja su amošnji odnošaji podosta čudnoviti. Prekidaju se, ti odnošaji svaki čas. Izmedju bana i koalicije ti su se odnošaji već nekoliko puta prekinuli, a da ipak sasma prekinuti nisu bili. Tomašić je znao sad ovako sad onako i opet svezati konac i sa pregovornima nastaviti. Koalicija se redovito gradila

pa što je izvještano prama djevičanskoj prirodi, kad prvo kruta proza, a ovo se posljednje vije do na visove pjesničkoga Parnasa! Pošto je pjevac očito i nepatvoreno čedo prirode, konsekventno sužena logika traži svoje, da biva, on živ i veselo izmieni mrtvi dobnik, a naročito u zoru — u prve jebice — da marni i radišni Anton Šmit zna, na kojoj je, da se na junačke osovi svoje noge i iznovice se izmiri sa svojim šilom, od koga se još juče odmetno i odrgvo.

Još je treća i najposljednja, a nije se šjora Miculja najsvajestnije držala, jer ko salivena sa neoporecivom odlukom njezina pokojnog i blage uspomene „papa“, recte strica Antona, čak prenesena na bielu hartiju njegove oporuke kratki, ali ipak smoočni kodici.

„Dok je — ovako doslovno glasi oporuka pri ovoj tački — posljednjega člana u obitelji čestitih Hanoveraca, a sada purgara skromne varoši N. — Šmitovaca, ne smije ni cigle jedne noći panta u vaterenci biti, a da na njojzi nije pjevac prespavò i izjutra svojim kukurikanjem pozdravio prosvjev zore i sve čla-

„precioznom“ i odbijala sve sporazume, samo da se pred narodom prikaže radikalnom, a međutim glavni razlog njezinom nećkanju bio je u tomu, što Tomašić nije bio voljan žrtvovati neke svoje ljude, a mastna žnpanaska mjesta kao i odjelna predsjedništva porazideliti među koalirске vodje. Otuda srčba koalicije, otuda i sve njezine akcije. Tomašić je u toliko pogriješio sa svojom taktikom, što onim ljudima nije znao podmazati kola . . .

I ovo dana u koalicionim novinama debelim slovima se štampavaju izvještaji sa koalicionne skupštine u Osieku. Tamo su išli Medaković, Roje, Lorković i slični. Naravno, ovi su držali i govore, a u tim govorima napali su Tomašića i izjavili — tko bi znao, po koji put? — da su odnošaji sa Tomašićem prekinuti. „Narodne Novine“ ne vjeruju baš u tu prijetnju i vele, da ju ne će uzeti do znanja, jer nije službena izjava. Službeni list kao da je željan šale. A to koalicionno novinstvo u velike razjuruje i ono se lomi sve u šestnaest, da dokaže svu ozbiljnost one prijetnje. U tom svom nastojanju plaši svoje malo-svjestne pristae sa novim Tomašićevim blokom, i u isti — iz proračunane strančarske zlobe — trpa i one stranke, koje u nj ne spadaju. Tomašiću je ipak nešto neugodno, što one ljude ne može vezati u te se sam na sebe srdi, što im je dao priliku, da sa željezničkom pragmatikom proti njemu agitiraju. On zna koliko oni do toga drže, ali o tom ne može uvjeriti narod. Koalicija, koja se vidi pred razsulo, shvaća, da joj je pragmatika daska spasa te se nije grčevito drži.

Nego ovo dana zbiva se jedna po koalicionu neugodna upadica. Mjeseca rujna je ban izdao naredbu na hrvatske sudove, po kojoj se ovi u stvari izručuju kojeg zastupnike ne imaju više obraćati na peštanski nego na hrvatski sabor. No zast. Banjanin, citiran od jednog suda, uzkratio je svako razjašnjenje, dok ne bude izručen kao delegat od peštanskog sabora. No na temelju banove naredbe sud je zaključio, da se ima samo hrv. saboru obraćati. O tome je Magjar Ugron interpelirao u Pešti te se ob ovom vodi živahna polemika. Koaliciji je ovaj incident vrlo neugodan, jer Banjaninova izjava nije sasma na svom mjestu. Magjari naime zlorabe ovaj slučaj proti ugledu hrv. sabora, a na koaliciju se odium radi toga odražuje.

Dok koaliciji ide zlo, dotle se među pravaškim strankama čuju glasovi, koji smjeraju na kooperaciju. Ovakova akcija nije po volji koaliciji a ni vladi, ali pošto se o tom neobvezatno tek u novinstvu govori, ograničujem se za sad samo na kroničarsku bilješku.

Svakako izgledi nisu najljepši. Sabor je još upitna točka cilog položaja, a baš za to se ovo dana predsjednik sabora dr. Neumann muči i kuni, da bi sakupio radnu većinu. U uspjeh te akcije možda ni sam ne vjeruje.

novе, koliko ih je na broju, herenfoških Šmita iz Hanovera“.

Ne fali ni još jedna stavka, nu to je pium desiderium, sjekira bez držala, našega sedlara, a zato i skromno u zaporci, jer zavisi o jačim faktorima, nego li u obični smrtnici, pa i bili to sinovi svesilne noći — a na prvome mjestu o volji svemogućega Boga. — „I Bog je uslišao — ovo su tekstualne riječi šjora Miculje, što mi ih, sa zadovoljstvom obradovana, saobči pri zadnjem intervjuju — želje pokojnoga „papa“, pjevac je u zoru zapjevao i po drugi se put navratio, a dobnri „papa“, izpustio svoju plemenitu dušu u pjesmu prirode, kako se bio i zaželio.“

„Njegove želje — ovo su zadnje njezine riječi pri intervjuju, ali vjerno prenesene — moje su želje, jer je jedno i zajedničko srce kucalo u dvome prosušenome tielu, a te se želje u jednoj stiču, da moj „žutko“ — i pri tome pomilova po glavi i po vratu opeljava pjevca, što na suku driema, i ne promišlja se toliko na pjevanje, koliko na svoju i gospodaričinu starost, jer oduka pjesma gdje nevolja ječi? —

Narodno-kotarsko vijeće Stranke Prava u Imotskome.

(Naše posebno izvješće)

Imotski, 13. siječnja.

Na 10. ov. mj. bila je u Imotskome veličanstvena skupština narodnog kotarskog vijeća Stranke Prava. Skupština je bila u občinskoj vijećnici, koja je bila dubkom puna.

Bez pretjeravanja bilo je preko 550 izvanjskih pristasa. Uvaživ doba godine i nepovoljno vrieme i preko dosta. Bila su maldane sva sela zastupana. Aržanski, Župski, Raščanski pristae okasnije, misleć, da je na 11. A valja znati, da za skupštinu nisu učinjene nikakve pripreme ni agitacije. Skupština je uobće svakoga oduševila. Još je naša krajina pravaška. Nek tule demokrati koliko hoće, da je njihova, jalov im posao, a dotle dr. Iko Jerković može si uzeti luksus opet na skupštini Utvare, da se prikaže kao odaslanik Utvaraške organizacije, koje amo nema. Ima ih u sve 4, a ti su istovjetni amošnjim demokratima. Ali predjimo na stvar. Prije skupštine odslužene su u župnoj crkvi svećane zadušnice za blagopokojnog mostarskog biskupa fra. P. Buconjica, vodje bos. herc. pravaške misli.

Oko 10 sati predsjednik N. K. V. S. P. zast. dr. J. Mladinov otvorio je krasnim riečima skupštinu te iziće, kako ga veseli vidjeti amo na okupu toliki broj pravaša u ovo doba godine, gdje nisu žalili ni trud, ni nepogode vremena, te zaželiv dobar uspjeh skupštini, pozivlje M. Dominisa, da zauzme zapisnik te daje rieč M. P. O. fra. St. Marušiću, koji u kratkim ali biranim potezima prikazao rad i zasluge hrvatskog Leonide neumrlg Buconjica i tog neustrašivog borca pravaških načela, u kojem je bilo inkarnirano načelo „Bog i Hrvati!“ Pozivljuć prisutne, da sliede njegove stvoru, svrši sa trokratnim „Slava neumrlom Buconjiću“ i „Pokoj Njegovoj plemenitoj duši“, što skupština prihvati.

Nakon njega uze rieč sam predsjednik dr. Mladinov, da izvjesti o prvotnoj dnev. reda o političkome položaju. Teško je sav ovaj gotvor sužiti, te će biti najbolje, da se daje otiskati. Ali čemo samo u kratko. Počeo je o političkome položaju u svim hrvatskim zemljama. Naveo, kako je poslije Svačića nastalo gospodarenje tudinja sa hrvatskim narodom i kako smo razciepkani, a od onda onako zlo Hrvatskoj. Naveo sve borbe, koje su išle zatim za oslobođenje do današnjeg doba. Naveo je i pogriješke koje su bile ali koje su sastojale najviše tražeć oslona i pripomoći u drugih, a koji su zanemarili narod gdje su morali tražiti najveći oslon. Opisuje rad i današnjih stranaka i njihove pogriješke. Razlaže o obitku i djelovanju stranke prava. Osuđuje napadaje na svećenstvo i vjeru. Opisuje zaslužni rad svećenstva u osvješćivanju naroda i tražeć

— pozdravi, kad Bog u svome milosrdju do-sudi, rujnu zoru, a istim trenom i moj polazak s ovoga svijeta na drugi i bolji“.

Ovo je i ovako izgovorila, pa udarila ledjima u buru, a to je znamen, da ozgo vje-tar puše, ko što ti je za svaki i docigli vjetar najsigurniji i nefaljni barometar šjora Miculja. Potrudi se ciglo do na vrh glavne ulice moje rodne varoši, ogledaj se na ledja čerše pokojnog Antona Šmita: je li ti tište u jugo, jugo je, jesu li se nagrnla na buru, bura i je, pa zasukiva i sve odnese. Pa eto i ta živa i iznimna ustanova, ko igra prvomu, izčežnu iz moje rodne varoši, koja u svome patrijarhalna, nije se ni u ovome bila prilagodila novovjekim izumima!

Netko — ljudi gataju — u nečemu do-bar, a netko ni u čemu, te ovo posljednje ko da se iskolio i kod šjora Miculje. Njezino olovo pričelo tonuti i što je do vremenita i do iz-praznosti ovoga svijeta, spala na najniže grane. Do nje i do njezina plačidruaga „žutka“ šću-ču-

Šjora Miculja.

Napisao Don Marko Vezić.

U hibridnoj je opreci bivala ta struja s onom Svetoga Petra, o kome se iskitila osjećana pre- daja rušnim ruhom, da, netom naćuj, da pjevac pjeva, s puta se nice opruži po zemlji, u prsi se copaj, a gorkim suzama oblievaja, jer čemerna uspomena, skopčana s užasnom tragikom jednoga njegova izdajstva.

A i još je jedna, nek i nije baš idealna, ko je prv-šnja, a to svakako praktična strana, ščega je Antonu Šmitu odražao pjevac. Antonu Šmitu ni ne spominji dobnika, a kamo li da bi njime pancirićem zlatnim opijavivio svoj japundjek; pogotovnije ne — na trećoj je ovoj ljestvici — da mu oveći visi o zidu u čestitoj kući i svojim vječitim i monotonim tikta- njem buni blage sne blažene savjesti.

Ta i dobnik je nešto izvještana i iz- jamnisanana, da biva, zahrdjala kološca na- gone dulju i kraću šetalicu i one kazuju ure, a čekić o odmjerenome trenu, kad ti ni nisi voljan slušati, tucka po naciku zvončiću. A

slobodu narodnu. Označuje vjeru kao najvažniji štiti za očuvanje narodnosti. Dotakne se i srpskog pitanja i opisuje njihov nebratski rad. Osvrće se i na kulturni i gospodarstveni rad. Zaključuje, da se moramo svi uzdati u se i u svoje kljuse i da se svi bez razlike staleža i vjere skupimo i borimo pod zastavom, na kojoj je napisano geslo, koje nam je zapisao neumrla naš vodja dr. A. Starčević naime „Bog i Hrvati“. Ovo je sasvim bljeda skica uprav krasne razprave. Slušaštvo je najvećom pomenom slušalo krasni govor te ga popratilo zasluženim frenetičnim odobravanjem i pleskanjem. O drugoj točki o organizaciji stranke i o položaju izjavio je g. Josip Bilić; uprav krasnim pučkim govorom razumačio rad stranke prava, njezinu značenje i cilji razvika iste. Dobro reče; sve su druge stranke, stvorene od ljudi i samo da im služe za njihove svrhe i ambicije, a stranka je prava stranka hrvatskog naroda i dok bude hrvatskog naroda bit će i stranke prava. Razumačio, kako naša stranka ne radi dšpotički kao druge, nego u dogovoru s narodom. Na svršetu prosvjeduje u ime cijelog Nar. kot. vieća stranke prava i prisutne skupštine proti nazivu jezika srbsko-hrvatskim pri popisivanju pučanstva.

Na to ustaje Don A. Lovrinčević te tumači kakova se nepravda nanaša hrvatskom narodu tim, što hoće da im drugim imenom okrene jezik. Hrvati su nam predji bili, hrvatskim su jezikom govorili, Hrvati smo se rodili, Hrvati jesmo i hoćemo da budemo, kao Hrvati hoćemo umrieti. Burno odobravanje, a u narodu se čuju ogorčene upadice.

O. fra. A. Frankić pozivlje svu skupštinu, da proti tome prosvjeduje te predlaže rezoluciju i da se odmah brzojavi Nardelli-u. (Rezolucija i brzojav na drugom mjestu).

Koliko izvjestitelj g. Bilić toliko i drugi govornici bili nagradjeni odobravanjem. Burno pozdravljen diže se opet predsjednik zastupnik Mladinov, da izvjesti o III. točki o zastupničkom radu u hrv. saboru, svome i stranke. U krasnom i izcerpnom govoru izvjestio je o radu pravaških zastupnika u prošlim zasjedanjima hrv. sabora u Zadru. Razjasnio o obstrukciji, što je izazvalo buru aplauza. Dotaknuo se makarskog pitanja i na nasilje i bezakonja sa strane zem. odbora proti pravašima. Dodje i do jezične zakonske osnove i na druge zakonske osnove, koje su bile zabane zato jer iznečene od pravaških zastupnika. Opisuje utvaru, koja nije nego utvara. Dotakne se i bratstva utvarškog-demokratskog. Iziče rad pravaških zastupnika na gospodarstvenom polju, ali na žalost bezuspješnog usljed utvarške obstrukcije proti narodu. Iznaša što je radio za svoj izborni kotar. Izvješćuje potanko te kaže, ako nije se dosad tko zna što dobilo, al se ipak nešto dobilo, a bismo i više da na vladi imamo majku mjesto mačuhe. Rezervira se o potankomno izvjestiti birae u manjim skupštinam što će držati ovog proljeća po krajini. Budimo složni, pomazimo jedan drugog i lit ćemo jači. Sakupljajmo se češće, pokazimo vladi našu volju i vlada će morat računati s nama. Radit će uvijek u istom pravcu, dok bude imao narodno povjerenje. Zahvaljuje na povjerenju. Gromko klicanje „živio naš zastupnik Mladinov“, frenetično odobravanje zaori dvoranom, koje potraje jedno 6—7 časka. Kad se utišalo, ustade mjestni učitelj Marko Dominis, koji u kratkim crtama opisao tobož demokratsku pučku stranku. Razneče se ta stranka tim liepim frazama, a kad tamo nije niti pučka niti demokratska. Govore, da rade za puk, ali oni rade samo za se. Imamo mi stranku i pučku i demokratsku, a to je naša

rio se, ko nešto prirodna, hudi i bezdušni neimtalk.

U obćinskoj zakutnoj polegušici odredio joj načelnik nešto čumeziča i prikrajka, u koji ona odseljkovala, prtljajuč, uz ono svojih kočurina, historičnu svoju sjedalicu i svoga „žutka“. Pa dok sa na zlo prosio hoće malo slame, to i ona svake večeri nezatnim trudom opruži na sirotinjski ležaj ono svojih traljia, a prije na pantu odalje-pripni svoja druga.

Hranila se i uzdržavala, dok mogla i na oči bolje vidjela, pletivom i samilosrdjem samarićanskih plemenitih duša moje varoši, a u zadnje, kad i izdao oćinji vid, da eto u svakoj satre i onaku prećku njezinu sudbinu — onda je, puka sirota, još i jače oćutila i osjetila, što je kršćanska ljubav, koja je tekao onom urom obajjala, kad sa Golgoskim Isukrstom ozgđ sašja, jer ciglo o ljubavi žice njezina života visjele.

Prošaste mi je godine na oko nalećela na obćajnoj biljezi, na vrhu glavne ulice moje rodne varoši; ledja je u južno uperila, kad i je onih dana južina bjeložubna bila svietu i pamet i krv pomutila, pa i mojoj rodnoj va-

stranka prava, koja neće, da stavi sve što radi na bubanj. Za primjer navajda pisanje splitskih „Sloboda“ prigodom vage duhana, koje je više škodilo gojiteljima nego koristilo. Opisuje rad pravaških zastupnika, a napose rad našeg zastupnika dra. Mladinova, te osvrtne se na podje napadaje na našeg zasluženog zastupnika u splitskim „Slobodama“ te na koncu mo skupštinu, da mu prihvati predloženu rezoluciju. Primljena je jednoglasno i burnim oduševljenjem. Klicanju vrlom zastupniku ni kraja ni konca. (Rezolucija na drugom mjestu). Ustade za njim dični starina Kiteša Jović seljak i posjednik iz Vrnjuna, koji krasnim pučkim riečima zahvali se svom vrlom zastupniku: „Dični zastupniče, ja sam te odpratio do Škobaljuše liepo i pošteno, ev me da te tako isto doćekam. Zaslužio si, jer si se i pošteno vladao. Evala ti, što junački braniš naša sveta hrvatska prava. Neboj se šakavaca, zima je već smrzla i zemlju i zrak, ova će gamad crknuti“. Silno oduševljenje i klicanje Mladinovu i Kiteši Joviću. Kad se je sleglo ustade O. fra Ivan Tonković dični starina i krajinska korenika te liepim riečima pozove narod da se okani parbanja. Liepim riečima zahvali se predsjednik dr. Mladinov na povjerenju i obećaje daljni rad pod zastavom „Bog i Hrvati“ te zaključi skupštinu, zaželivši skupštinarima sretan povratak u dom; Burno klicanje Mladinovu, Hrvatski stranci Prava, Prodanu, Starčeviću itd. te pjevanjem narodne himne svrši ova vebelna skupština. U najboljem raspoloženju skupštinari razidoše se, uvjereni, da su izpunili jednu demokratsku dužnost. Protivnici ostadoše malo pokunjani. Komentiraju na svoj način i mi im u tome puštamo, da se tješe. Živila Hrvatska! Živila Stranka Prava!

Rezolucije.

Sa skupštine narodnog kotarskog Vieća Stranke Prava u Imotskom 10 siečnja 1911.

I. (O. Fra A. Frankić : o nazivu jeziku pri popisivanju pučanstva).

Narodno kotarsko Vieće Stranke Prava u Imotskom u svojoj skupštini dne 10 siečnja 1911 najodrieštije prosvjeduje proti vladinoj naredbi, da se hrvatski jezik pri popisivanju pučanstva nazivlje srbsko-hrvatskim te pozivlje svog zastupnika, da kod vlasti prosvjeduje proti tom te da se brzojavno pošalje prosvjed namjestniku.

II. i III. (M. Dominis : o priznanju zastupničkog rada zast. Dr. Mladinova i pravaških zastupnika)

Narodno kotarsko Vieće Stranke Prava u Imotskom u svojoj skupštini dne 10 siečnja 1911. saslušav izvješće narodnog zastupnika Dr. Josipa Mladinova o svom radu u Hrvatskom Saboru u Zadru dok ga prima na ugodno znanje i podpuno odobrenje izrazuje mu ovim za njegov rad koliko za potrebe svog izbornog kotara toliko za sveobćene potrebe hrvatskog naroda i Stranke Prava svoje podpuno povjerenje;

Istodobno odbija gnjusne i podle napadaje, koji su izišli proti njemu, u lanjskim „Slobodam“ te u znak prosvjeda izrazuje mu svoju daljnu privrženost.

Narodno kotarsko Vieće Stranke Prava u Imotskom u svojoj skupštini dne 10 siečnja 1911 izrazuje svoje priznanje i odobravanje svim zastupnicim Stranke Prava u Hrvatskom Saboru u Zadru za njihov muževni rad za potlaćena prava hrvatskog naroda. Istodobno odobrava iztup četvorice u Hrvatski Klub u Beču u obće, a svom zastupniku prof. Josipu V. Periću napose.

roši. Zaboravih pripomenuti, da je i na svomu suku kraj nje „žutko“ uzur uzurio.

Niesam joj se javio, jer je toga trena odrta kašljina njome nemilo trzala, a iz nje, ko i na grlo vulkana, scrala i hripila gnojina, uzakonjena baština starosti i prorajitih neberićetnih i šturih dana. Niesam promašio, kad toga trena kusur skusurih, da su joj dani odbrojeni, na će doubroz zavezati.

Kad pred dva mjeseca obašao svoje kod kuće, kako i gdje prije koga u svojoj rodnoj varoši bio usadio, tu ga sade i našao, uz ciglu, ali vrlo važnu okolnost, da ostario, ali sade ne nalazim, na vrhu proćelne ulice ni šjore Miculje, ni historične sjedalice, pa ni znanca „žutka“. A da gdje su?

Šjora Miculja — eto se moja slutnja obistinila — preminula je na 21. mjeseca prosinca i to taman o desetorj uri noći. O toj uri pjevci obćajno ne pjevaju, pa tko će znati, je li iznimno te noći „žutko“ prirodnom glazbom pozdravio ozbiljne i posljednje časove svoje gospodarice, da joj pjesma prirode, koja joj je, reći bi, bila škrta mačuha za nije žive, barem oproštajem smrt osladi. Da sam se i pro-

IV. (Sveučilištno pitanje : M. Dominis).

Narodno kotarsko Vieće Stranke Prava u Imotskom u svojoj skupštini dne 10 siečnja 1911 najodrieštije prosvjeduje proti postupanju austrijske Vlade radi priznanja državnih i strogih izpita položenih na hrvatskom sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu, te sa svom energijom zahtjeva da se ono narodno i kulturno pitanje bezodvlačno i bezuvjetno rieši prama zahtjevu Hrvatskog naroda. Pozivlje sve slavenske a napose Dalmatinske zastupnike na carevinskome Vieću u Beču da svim mogućim ustavnim sredstvim nastave borbu za postignuće ovog važnog narodnog i kulturnog pitanja. Proti pak najnovijem atentatu na hrvatsko sveučilište naime da se državni izpiti polažu na prizivnom sudistu u Zadru najodrieštije prosvjeduje jer u tomu nazivlje veliko poniženje hrvatskog sveučilišta.

Brzojavke sa skupštine. (Prosvjed proti nazivu jezika.) 10 siečnja 1911. — Namjestnik Nardelli Zadar. — Vieće Stranke Prava Imotski sa svoje skupštine najodrieštije prosvjeduje proti nazivu jezika srbsko hrvatskim pri popisivanju pučanstva; moli liek. — Predsjednik zastupnik Mladinov.

Sveučilištno pitanje. — Namjestnik Nardelli Zadar. — Vieće Stranke Prava Imotski sakupljeno u današnjoj skupštini pozivlje Vašu Preuzivenost da poradite za bezodvlačno i bezuvjetno priznanje svih izpita položenih na Zagrebačkom Sveučilištu. — Predsjednik zastupnik Mladinov.

Njegova Preuzivenost Ban Hrvatske Slavonije Dalmacije — Zagreb. Vieće Stranke Prava Imotski sa današnje skupštine obraća se Vama kao hrvatskom Banu da posreduje kod nadležnih čimbenika za priznanje Zagrebačkog Sveučilišta. — Predsjednik zastupnik Mladinov.

Ministar Bienerth — Beč. Vieće Stranke Prava Imotski, sa današnje skupštine zahtjeva, bezodvlačno i bezuvjetno priznanje ravnopravnosti Hrvatskog Zagrebačkog Sveučilišta sa austrijskim sveučilištima prosvjeduje proti drugačijem riešenju ovog narodnog pitanja. — Predsjednik zastupnik Mladinov.

Brzojavi i pozdravi sa skupštine. — Zastupnik Prodan — Zadar. Vieće Stranke Prava sa današnje skupštine izrazuje Vama kao Predsjedniku Klub priznanje radu pravaških zastupnika. — Predsjednik zastupnik Mladinov.

Zastupnik Prodan — Zadar. Vieće Stranke Prava sa svoje skupštine pozdravlja svog predsjednika. — Predsjednik zastupnik Mladinov. Zastupnik Šusteršić — Ljubljana. Vieće Stranke Prava Imotski odobrava pristup četvorice a Vama dični pobornice za hrvatsko državno pravo i priznanje i zahvalnost. — zastupnik Mladinov.

Šusteršićev odgovor. — Zastupnik Mladinov Imotski, Ganjen ob laskavi bratski izjavi zahvaljujem iskreno; sva Slavenija se raduje ob pojavih hrvatsko-slovenskej solidarnosti za dosogde skupnih idealov državnoga prava. Bog i narod. — Dr. Šusteršić.

Taktika „Slovenskog kluba“.

Beč, 18. siečnja.

Jučer u plenumu „Slovenskog kluba“ povel se je živajna razprava glede držanja „Slovenskog kluba“ prama novoj Bienerthovoj vladi. Jućeršnjih dan je skoro sav bio izpunjen razpravom između dr. Kreka i dr. Korošeca, od kojih je prvi zagovarao taktiku slobodnih ruku, a drugi otvorenu i jaku oporbu proti vladi. Današ se je razprava nastavila te u njoj sudjelovao veći dio prisutnih. U razpravi

pitao o tome, mala hvajda i tko će znati, bi li što otkuda doćukao, jer tko haje za pjesmu, kad se nosila nose!

Što sam mogao sa svom sigurnošću konstatovati, jer faktima utvrđeno, jest to, da se i „žutko“ i historična stolica udušili u svojoj tragici, eda se tako sveobća katastrofa, sve o sve i na svoj liniji, upodupni.

Obćina odlučila ćeljad pod kiriju, koja će preko noći strazariti i pokojnicu ćuvati i da po koji šest skraćaju dugu i nesnosnu zimsku noć, a u drugu ruku, da i oni pridnesu obćemu mišljenju svieta, kako uzabijl iz smrti, izuzmi dušu, ništa ne ostaje, pjevca su zaklali, a historičnu sjedalicu izćepali i vatru naložili, pozatim bakru privjesili, operušana i oćišćena „žutka“ u nju složili, a žeravu projarkali.

A šćega se ovč?

Neka je sedmine i kod sirotinje, jer bolje, da nestane sela, nego u selu adeta.

I zbilja, ćitava i oćita sedmina prošlosti i sadašnjosti štovanog Hanoverca Antona Šmita, posljednjeg odvjetka — „šene Mici“, a naše šjore Miculje i svega, što je uza nje na koji god to način, bilo privezano! (Konac.)

je sa više strana iztaknuto agrarno stavovište proti vladi kao i nepovjerenje prama ministru poljodjelstva barunu Widmannu, koji je uzprikos svom podpunom nepoznavanju gospodarških prilika alpinskih predjela ipak u kabinet pozvan. U razpravi Krek Korošec probilo je osobito opozionalno raspoloženje prama vladi. Zastupnici Fon i dr. Gregorić zagovarali su mirnu i neprejudicirajuću taktiku prema vladi, a iztakli, da svezu s Česima ne treba prekiniti nego su zagovarali uređenje češko-slovenskih odnošaja na ćvrstom temelju.

Vodja dalmatinaca, dr. Dulibić kao i Ivančević, takodjer su odgovarali od preloma sa Česima; u ostalom su zagovarali opozionalno držanje prama vladi, poglavito radi njezinog djelovanja u Dalmaciji, koje u narodu pobudjuje nezadovoljstvo.

Konačno je jednoglasno primljena rezolucija, kojom se pozivlje parlamentarna komisija, da, nakon što bržno izpita parlamentarnopolitičku situaciju te obzirom na iznešene u razpravi mišli i raspoloženja, izradi šhodne predloge i klubu na odluku donese.

Političke vesti.

Predsjednikom poljskog kluba izabran je nakon dugih natezanja Lazarski, koji je demokrata izvan stranaka.

Grof Forgach, kako se sa službene strane javlja, ostaje i na dalje austrijskim poslanikom u Beogradu.

Dvogodišnja obvezatna služba u zajedničkoj vojsci. U travnju ove godine podnet će vlada parlamentu obrambeni zakon, kojom se uvadja dvogodišnja obvezatna služba u c. i kr. zajedničkoj vojsci i to na temelju automatskog povišenja novačkog kontingenta za 50.000 momaka svake godine. Za prvo povišenje određeno je 60 milijuna K, a za sliedeća po 30 milijuna K. Bude li usljed tih troškova zakonska osnova otklonjena, bit će podastrta nova, po kojoj će biti zadržana trogodišnja služba uz povišenje prezentnog staleža kod zajedničke vojske za 22.000 momaka, kod austrijskog domobranstva za 6000 momaka, a kod ugarsko-hrvatskog domobranstva za 8000 momaka. uz takvu osnovu usliede bi i posebne odredbe glede stavljanja znatnijeg broja momčadi na dopust prije određenog vremena.

U peštanskom parlamentu došlo je između Justhovaca i vladinovaca do žestokog sukoba.

Novi štaturi „Slavenske jednote“. Česki su predložili „Slov. Klubu“ nove statute „Jednote“. Klub će ih savjestno proučiti i eventualno predložiti neke promjene.

Velika reforma ustava u Englezkoj. Kako se javlja podastriet će prigodom sastanka novoga parlamenta vlada četiri Homerule zakonske osnove: za Englezku, Irsku, Škotsku i Wales. To drugim riečima znači, da će po tom novom planu dobiti svaka od tih zemalja svoju autonomiju i svoj parlament. Slično kao u Njemačkoj, da će se nadalje stvoriti jedan obći parlament za ćitavu državu, koji će se baviti samo zajedničkim obćedržavnim stvarima, doćim da će ostale stvari biti prepuštene „pokrajinskim parlamentima“. U tom centralnom državnom saboru da će imati mjesta i pravo glasa i zastupnici kolonija. Istodobno s time namjerava vlada reformu gornje kuće i to tako, da jedan njezin dio bude biran od naroda. U tome da sastoji potlaćeni kompromis među liberalcima i konzervativcima. Dakako da su sve te, doista velike i zamane reforme u Englezkoj, još muzika budućnosti.

Zbliženje kršćanskih zastupnika u turskom parlamentu. U Carigradu se pronose glasovi, koji se donekle potvrđuju i u krugovima kršćanskih poslanika u turskom parlamentu, o zblizenju svih kršćanskih poslanika, ćime bi se usklorilo riešenje zajedničkih pitanja, koja se pod mladoturkskim režimom nisu sve do sada mogla izvesti. Uvjeravaju tim povodom, da je između grćkih, bugarskih, jermenskih i srbskih poslanika u parlamentu, već došlo do načelne suglasnosti u pitanju prosvjete i u pitanju vojne obvezatnosti i za kršćane.

Naši dopisi.

Bećina, 18 siečnja.

Po starom obćaju na 17 o. mj. obdržavali su „Hrvatska ćitaonica“ i „Sokol“ svoju godišnjicu. Taj dan bijaše osnovan „betinjski skup“, jedna od prvih pravaških ćitaonica u pokrajini. Od toga doba ponose se Betinjanii prosvjetljenjem u duhu pravaškom. Pod zastavom hrvatskoga državnoga prava, koju bijaše razvio otac oćabinine Ante Starčević, betinjanii se već u zoru pravaštva okupije i ostadoše joj vjerni sve do dneva današnjega.

Divno je bilo vidjeti, kakovim zanosom slave oni dan osnutka svoje čitaonice, koliko važnosti pripisuju društvu, što ih odhranilo iz duha žarkog pravaškog rodoljublja, opasalo samoprogorom mučenika. Tu bi trebalo učiti što je zadaća rodoljublja i kako ju provištjeti betinski težak stoput bolje shvaćajući od tolike razvikanje napredne cigandice. Na licu betinskih pravaša odsjeda staro hrvatsko junaštvo, iz svake riječi izbija želja dušmanim roda stati nogom na vrat, dovinuti se zlatne slobode, ugledati hrvatsku svoju bez očuha i mačuhe.

Već s rana jutro pohriše pod trobojem stari članovi čitaonice sa mladom kitom sokolova da se u hramu Božjem pomole za nezaboravne družinare, što ih nemila smrt povelu na drugi svet. Opielo i službu Božju vršu je Vič, župnik a sokolovi odpijevahu na koro. — Na podne bio je skupni objed u dvorani bratske kuće. Bijaše pozvan i župnik Vi. Pero Gjirić, koji se rado pozivu odazvao. Na želji stiježonoše progovoriti je Vi. Župnik nekoliko žarkih riječi o hrvatskom državnom pravu, izložio je povijest borbe za očuvanje slobode od Svačića do Starčevića; pozvao siede prame nove čitaonice sa mladom kitom sokolova da i dalje ustraju na braniku prava pod zastavom, na koju Starčević napisao: „Bog i Hrvati.“ — Hrabri stiježonoše A. Sladić jakim potezom prikazao je rad čitaonice od njezina početka do danas. Zahvalio društvenom osnivačju čestitostaru Josipu Biliću, koji se baš danas radi starosti odrekao predsjedničke časti, predložio da ga skupština u znak harnosti bira svojim počastnim članom, što uz burni „živio“ bi jednoglasno prihvaćeno. — Jednako bijaše proglašeno začastnim članom dobri starija Ivo Šandrić suosnivačju društva. — Na predlog Roka Filipa bijahu jednoglasno proglašeni začastnim članovima Dr. A. Dulibić, Dr. M. Drinković i Vič. Čiro Pelaić, a na predlog vodje Mate Bilića bi istom čašću počašćen G. Marko Drezga.

Kada je izabrana nova uprava: Toma Mikić predsjednik, Ivica Bosna podpredsjednik, Ivica Uroda tajnik i Šime Mikas blagajnik — diže se ponovno stiježonoše Sladić, pozdravi prigodnicom predsjednika, uručivši mu mjesto kite cvieća zastavu rumen-bielo-plavu.

Kad su se braća do volje porazgovarala, dugo se predvodivši trobojem, obadoše mjesto pjevajući rodoljubne pjesme, kličući stranci prava i pravacim, skupno se fotografirale, a najzad da okrvane svoju godišnjicu, uhyališe narodno kolo. — Tako odgaja samo Starčeva nauka: duhom junačkim, sviećušom narodnom. Slava Staromu! Živili betinski pravaši!

Stekiš.

Iz hrvatskih zemalja.

Obstrukcija u bosanskom saboru. Spor između bos.-herc. sabora i vlade, za koji se činilo da je posvećeno odstranjen, jučer je ponovno otvoren. Razlog konfliktu je držanje srbskoga kluba koji je započeo u proračunskom odboru s tehničkom obstrukcijom. Muslimani i Hrvati žele iznerviranje, jer prema njihovim izjavama vjeruju obećanjima vlade poglavito onima o izhodjenju sankcije nekih zakona te inicijativnim predlozima. Zastupnik Merhemid, eksekutivac, položio je svoj mandat. [Kao razlog svom koraku navodi napadače „Musavata“ proti uglednim samostalnicima. Jedan od vodja srbskoga saborakoga kluba izjavio je slijedeće: „Viesti o odstranjenju konfliktu između sabora i vlade počivaju na nesporazumku. Ako se govori o odstranjenju konfliktu, može se to odnositi samo na muslimane i Hrvate, koji akceptirale predloge civilnog adlatusa baruna Benka. Srbski klub ostaje kod svoj prvobitnih zahtjeva, a to su oni i naglasili u konferenciji kod civilnog adlatusa. Riešenje konfliktu ne leži međutim u rukama civilnog adlatusa nego u rukama ministra — baruna Buriana. I upravo zato, da se ne treba tek nagadjati njihovo stanovište, odpočeše Srbi s obstrukcijom, Hrvatski sabor u Zagrebu sastaje se u ovaj ponedjeljak.

„Julijan“ to magjarsko društvo za raznorodjivanje naše djece po Slavoniji, htjelo je osnovati u Bankovcima magj. školu. Međutim se to osujetilo tim, što se je 17.000 K. izlučilo iz neprotršive šumske glavnice, koje će se upotrebiti za gradnju hrv. škole.

Iz grada i okolice.

Škola u Docu. Napokon je i ovo pitanje sretno riešeno. Školska vlast prihvatila je ponudu od E. i Š. Stojana, koji će uslied toga

svoju kuću u Docu kod „kvartira“ skroz preurediti i udesiti tako, da će vrlo liepo odgovarati namijenjenoj joj svrsi. Novom škol. godinom imat će po tom i Dolac svoju školu u liepim prostorijama i na zgodnu položaju. Za Dolac je ovo znamenita stečevina, a i za cio grad, jer ne samo što će Dolac imati svoju školu, već će i škole kod sv. Frane očutjeti veliku laštinu, ne će bit više onako prenatrpane. Na ovoj stečevini ima Dolac da zahvali ne onima, koji su kroz novine stvar iznosili i rešetalu na svoju, već ljudima, koji su neprestano nastojali, da se do nje dodje uztrajnim i ozbiljnim zauzimanjem, a to su ljudi koji su danas na upravi naše občine i školskoj vlasti, koja se je, znajući prosuditi važnost stvari, također pokazala na osobit način spravnom, da dodje u susret zanimanom pučanstvu.

Željeznička stanica u Šibeniku, danas kad je u našem gradu ustanovljen telefon, stoji još uvijek u tom pogledu osamljena, nije spojena s telefonskom gradskom mrežom. Uzaludne su sve tužbe, svi prigovori građanstva, osobito trgovaca, željeznička stanica je odsječena od grada, te u slučajevima kakve potrebe valja se vladati i raditi kao ono pred 20 godina slati ljud: sa stanice u grad ili iz grada na stanicu, da obave koji posao ili priobče što važna ili prešna. Znatiželjni smo, koliko će još dugo trajati ovakove prilike.

Za občinske izbore. Namjestništvo u Zadru, saslušavši občinu šibensku, dogovorno sa zemaljskim odborom odredilo je, da prigodom izbora za obnovljene občin. zastupstva u Šibeniku g. 1911 izbor trećeg izborništva ima slijediti u tri izborna odsjeka, od kojih će jedan obuhvatiti obč. odlomke Konjevrate, Lozovac i Vrulje-Bilice, drugi obč. odlomke Boraja, D. Kraljice, Grebašnice, Jadrtovac, Perković-Silvno i Vrpolje, a treći sve ostale odlomke občine šibenske. Izorno mjesto za prvi odsjek bit će Lozovac, za drugi Vrpolje, za treći Šibenik.

Zadušnice za dra. Markovića izvršene su u četvrtak u crkvi Gospe vanka grada. Zastupane su bile vlasti, občina, Sokol, Čitaonica i sve mjestne škole kao i realka. Jedino se je opazilo, da sa strane mauke gradske škole nije bilo nijednog izaslanika.

Ples Sokola bit će dne 25. dođućeg mjeseca. Kao svake godine, tako i ove plesni odbor će se trsiti, da ta liepa naša zabava izpane što ljepše. Glede darova za lutriju, neka je već unapred preporuka našem rodoljubnom građanstvu. Ples će biti u prostorijama „Grand Hotel Velebita“.

Čirilo-Metodski ples. Naša omladina je ove godine zamislila, da udari prvi temelj godišnjem Čirilo-Metodskom plesu, čiji će čisti prihod ići na korist naše izložene braće u Istri. Prvi je ples ove godine te je urečen za 11. veljače. Omladinci su već izdali i proglašale. I ovaj će se ples dati u prostorijama „Velebita“.

Ples dobrovoljnih vatrogasaca bit će dne 4. veljače u kazalnici. Prvi je ovogodišnje sezone. Čisti prihod ide u korist fonda vriednih naših vatrogasaca.

Poštanske neprilike. Tuže nam se iz Dalmata i Vrpolje radi ovogodišnje promjene u danima, kada tamo pošta dolazi. Po novoj razdiobi dionica sela primaju poštu utorkom i sriedom zasebice te subotom. Naprotiv, mnogo je zgodnija bila prijašnja razdioba sa danima ponedjeljak, srieda i subota. Dobro bi bilo i uputno, da poštanska vlast uvaži ove prilube i zamjerke te da odredi za gornja mjesta prijašnju razdiobu, jer s novom, mjesto na bolje, ide se na gore.

O nestašici mesa u Dalmaciji. Pišu nam iz Beča, dne 18.: Pri koncu današnje sjednice u parlamentu zastupnici dr. Dulibić, Ivanišević i drugovi upraviše na vladu interpelaciju glede bolesti na marvu i nestašice mesa u Dalmaciji. U interpelaciji se pita, da li je vlada voljna upotrebiti sve shodno, da omogući obstrukciju Dalmacije s mesom i da svede sve poduzele pretjerane mjere uslied bolesti na marvu na ono, što je razložito nužno, da dozvoli držanje marvinških sarnjova te istodobno, da se pobrine svim vladni raspoloživim sredstvima za podignuće marvogjstva.

Položio izpit sudca. Naš sugrađanin i vrit prijatelj i pristaša dr. Pazini, položio je živo dana u Zadru sudački izpit s odličnim uspjehom. Našem prijatelju najsrdačnija čestitanja.

† Mijo Sekso. Nočas je preminuo u 61. g. života Mijo Sekso. Pokojnik je bio član čestite šibenske obitelji te odani pristaša stranke prava. Obće je bio ljubljen i štovan. Razžalošćenju obitelji naša saučeeša, a pokojniku lahka bila zemljica.

EPILEPSIJA. U novinarstvu izmjenjuju se u zadnje doba saobćenja o važnim izumima na polju praktičnog liečenja. Još se nije smirio pokret, koji je pronašao „Perum“ za krv, a već je liečnički duh otkriva obogato dosad prilično zapuštena polja liečenja epilepsije. Glavna zasuga pripada za to u prvom redu glasovitom liečniku specijalisti dr. Aleksandru Szabò, kojemu je poslie mnogogodišnjih pokusa uspjelo, da taj svoj izumljen liek upoduni tako da on pomoću tog lieka postizava i kod teške epilepsije neočekivanih uspjeha. Poblize upute na zahvat bolesnika ili njihovih pripadnika na ordinirajući zavod (Budimpešta V., Grosse Kronengasse 18.)

Pokrajinske vesti.

„Matica Dalmatinska“ i „Matica Hrvatska“, u ponedjeljak je bila skupošina „Matice Dalmatinske“, na kojoj je predsjednikom izabran dr. Pečković. Glavna točka dnevnog reda bila je ugovor između „M. D.“ i „M. H.“ glede zajedničkog rada. Na skupštini je došao osobno i dr. O. Kučera predsjednik „M. H.“ Ugovor je bio prihvaćen po skupštini ruku.

U Zadru su se spojili veslačko društvo „Jedran“ sa veslačkim odjelom Sokola.

Za občinske izbore. Službeni list dalm. vlade donosi saobćenje, u kom se javlja, da su se neke občine podiele na više birališnih odsjeka. Razdieljeno je po tome drugo i treće izborništvo Driša, i treće občina Mekaške, Sinja, Šibenika i Zadra.

Argencinskog mesa biti će u Spljet uvedeno 3000 K.

Japanska umjetnica Hanako dolazi u Splje.

Razne vesti.

Važan izpust za pomorstvo. Ovih dana dobio je goz. Viktor Rožić, poručnik trgov. mornarice i bivši djak hrvatske nautičke škole u Bakru, od patenitnog ureda u Londonu patent na jedan svoj aparat, koji ima vrlo veliku važnost u pomorstvu, a koji će bez dvojbe imati doskora i veliki uspjeh. Taj njegov novi aparat služi za određivanje tačke broda, ma bilo gdje se on nalazio i što je najglavnije, bez ikakvog računja i opažanja. — Aparat sam izgleda kao nekva stih, u kojoj je uokvirena pomorska karta, a po kojoj opet crta obična olovka put brode. Olovka je pričvršćena uz okomito stojići svodac, te je pomoću raznih vijaka i kolačića u spoju sa svojim pokretnim mehanizmom. Taj se mehanički pokraj same karte, zatvoren u kućiji, a sve se uzlazno pričvršćeno na jednoj stieni, na kojem god mjestu broda, samo da zauzme član manje prostora. Kad se aparat pričvisti na brod, poručnik se bilježeći šiljak olovke na kartu i to na ono mjesto karte, na kom se brod u taj čas nalazi i aparat je time potpuno spreman za djelovanje. Odnitovavši, ne treba se više ništa bitirati za spravu, a hoćemo li u slučaju tame i oblačne noći, za vrijeme magle, za nevoljena ili u svim slučajevima, kada je to nužno, znati, gdje se nalazimo, dostajmo je pogledati na spravu. Šiljak olovke nalazi se na karti, koji u svom smjeru i duljinu tačno i u svem odgovarajućem puku, a mjesto, na kom se šiljak olovke nalazi, odgovara tački brode. Tako treba samo pročitati zemljopisnu sliku i dioninu te tačke na karti i tim znamo položaj, na kom se nalazimo. — Kad treba za nekoj kartu sa drugom, to najavi posebni signal a nova karta može biti kojega god mjestila, samo treba pokrenuti posebno kazo po na kućiji sirova nad brojeve, koji označuju mjerilo karte. — Koju korist ima taj stroj za pomorske brodove, koji uslied tog pronalazka ne trebaju izlaziti iz vode, sve dok im ne ponesajete zraka! Svakako, sprava je od velike važnosti, a koliko nam je poznato, već je englezka tvrka u pregovoru sa g. Rožićem za preuzeeće tog vrlo važnog obreta. Tako „Tršč. Lloyd“.

Naše brzojavke.
Iz poljačkog tabora.

Beč, 21. siečnja. — Glasa se da će Korytowski položiti svoj mandat radi najnovijih klubskih nesuglasica i razmirica. Radikal Poljaci namjeravaju postaviti zahtjev, da vlada mora u ugovorenom roku izpuniti svoje obveze u pitanju kanala.

Turci i Arapi.

Carigrad, 21. siečnja. — Jučer se je turška vojska u Jemenu sukobila sa arabskim ustašama. Boj je bio vrlo žestok te su konačno

Arapi iznili nad Turcima veliku pobjedu. Radi toge će Turška odaslati u Jemen mnogobrojne čete.

Ratna mornarica.

Beč, 21. siečnja. — Administracija austrijske ratne mornarice pristala je na izplatu od 312 milijona kruna za „Dreadnought“ u šest obroka. Ovogodišnji obrok iznosi 55 milijona kruna.

Beč, 21. siečnja. — Koncem lipnja biti će prvi austrijski „Dreadnought“ porinuti u more.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, i izdavaatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Prodaje se jedan aparat za aciten svetlo s 40 svjeća.
Obratiti se Ivanu Jadronji, — Šibenik. (Dalmacija).

Prodaje se kuća u Varošu na 3 poda sa dvorištem i vrtom. U dvorištu ima malena kućica. — Potanje kod uredništva

Zahtjevajte cigaretni papir „JADRAN“
U korist siromašne hrvatske školske djece u Zadru
20% od čiste dobiti
Najfinija vrst — Elegantno opremljen
Skладиште na veliko:
Hrvatska knjižarnica V. Göszl - Zadar
6-30

VELIKA ZLATARIJA
Gi. PLANČIĆ
Vis-STARIGRAD-Velaluka

Tiskanice
za občine i župske ured
— dobivaju se
— iz vrlo nisku cjenu
u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

NAJVEĆA DALMAT. ZLATARIJA
ANT. RADIĆ
SPLJET (SPALATO)
Ilustrirane tehničke valje badava.

Insam & Prinoth
u Sv. Ulrichu, Gröden (Tirolska).
Utemeljeno godine 1820.
Više puta nagradjeno.
Kiparske radnje iz drveta za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice
križni putevi, razpela, jaslice i t. d.
Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa
škrinjom, ne plaća naručitelj.
24-9. 911.

Imate li bolest? reumatičnu, uloge, glavobolju, bol zuba? Jeste li si kroz propuh, nahladu, pokvarili zdravlje? Uzmite Fluid m. d. M. „Elsafuid“, koji ublažuje bol, lieči i kriepi. U istinu valja! Nije to samo preruka! 12 bočica na pokušaj stoji franko K 5. Proizvadžač je samo ljekarnik Feller u Stubici, Elsastrg br. 64 u Hrvatskoj.

HRVATSKA

VJERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavica - - -
- - - - - **K 2,000.000**

Pričuvna zaklada i pritičci K 180.000.
CENTRALKA DUBROVNIK - -
Podružnica u SPLITU i ZADRU.

Bankovni odjel - - -

prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometu; eskomptuje mjenice. Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednima. Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete

Mjenjačnica - - - - -

kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srečke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osjeganje protu gubitku kod ždriebanja. Revizija srećaka i vrijednostnih papira bezplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

173-54

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Bogatii ilustrovani cijenik. Tvorničke stalne cione.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.
14.9.-910.-14.9.-911.

KNJIŽARA I PAPIRNICIA

Glavna ulica **IVANA GRIMANI-A** Glavna ulica

ŠIBENIK

preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, talijanskih, njemačkih i francuzkih knjiga romana, slovnica, riečnika onda pisacih sprava, trgovačkih knjiga, uredovnog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.

Prima predplate na sve **hrvatske i strane časopise** uz originalnu cieniu sa taćnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zaliha svakovrstnih **toplomjera, cviker-naočala** od najbolje vrsti i **leća** u 24.-9. 911. svim gradacijama.

Skladište fotografskih aparata i svih nuzgrednih potrebština.

Preuzimlie narućbe svakovrstnih pečata od kaućuka i kovine.

Skladište najboljih i najjeftinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Vanjske narućbe obavlja kretom pošte.

Kupujte ništa drugo proti

Kašalj

nahladu, hunjavicu, katar i grćevitom kašlju do li

Kaiser'ove Prsne karamele
(su tri jela)
koi su ugodna teka.

5900 vjerodostojno popraćene svjedoćbe ljećnika i privatnika zajamćuju sjeguran uspjeh.

Jedan omot 20 i 40 fillira.
Jedna kutija 60 fillira.

Na prodaji drži:

Carlo Ruggeri, cent. drogerija
i **Vinko Vucić**, drogerija
8-24 u Šibeniku.

Najbolji namještaji snage
kao što:

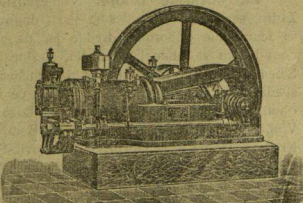
motori naplin (gas), benzin, žestu, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjel-ske i elektrićne namještaje snage.

Namještaje na mršavi plin (Sauganlage) prodaje

Draždjanska tvornica motora na plin

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Hille, Dresden)

najveća specijalna tvornica srednje Evrope.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja uprviti sve upite:

Kuća Gutenberg,
EMANUEL KRAUS.

Tehnički bureau Trst, via S. Nicolo 2
Zahtjevajte cijenik bezplatno i bez poštarine.
Dopisivanje hrvatski.

Nikad više!

ne promjenjujem sapun, od kada Bergmanov „Steckenpferd Lilienseife“ (zaštitni znak: Konj na palici) od Bergmann-a i drug, u Tešnju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najuplvisniji od svih medicinalnih sapuna proti kožnoj bolesti (sunćane pjegje), kao i za pospješivanje i trgovinama parfimerije itd.

39-50

Velika Tvornica tjestenine Velika

i mlinice za raznu hranu.

Pomoćju najmodernijeg motora proizvodja

Svake vrsti ovog jestiva. **Od najboljeg marseljskog griza** Svake vrsti ovog jestiva.

kao i od

Dobrog i od najfinijega **pšenićnog brašna** dobrog i od najfinijeg

Tvrđka:

IVAN ŠUPUK i brat

Šibenik.

15./VI. 10.

Važno za svakoga!

Gustav Marko

Trst

Podružnice: Via Giulia br. 33. Via Giulia br. 16. Via Acquaddotto br. 65.

Podružnice: Via Barriera vecchia br. 33. Via Colonia br. 17. S. Giovanni di Guardiella br. 871.

Telefon br. 1930. Centrala: Via Coroneo 45. Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Veliko skladište staala prostih, apaniranih i za ures.

Veliki izbor predmeta za ljearne, drogerije, porculanso i zemljano sudje, ocaline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike kolikoće naroćitih tvari u ocalini, porculani.

Ciene umjerene koje se ne boje utakmice.

Na zahtjev šalju se cieni badava.

Dopisivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrđka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

26.II. 10.

TVORNICIA PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima. Izradjuje vrećice u svim velićinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Ciene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

- - NARUĆBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOĆNO. - -

Hrvatska Tiskara

Šibenik - (Dr. Krstej i drug) - Šibenik

Izradjuje sve tiskarske poslove vrlo ukusno, a uz najumjerenije cienie.